

Abstrakt

Cílem mé práce je zanalyzovat novou právní úpravu společného jmění manželů obsaženou v „novém“ občanském zákoníku – zákoně č. 89/2012 Sb. – a v této souvislosti se především zaměřit na vypořádání po zániku společného jmění. Nová právní úprava této problematiky je poměrně stručná a vyvstává zde mnoho otázek, které jsou nejasné.

Práce se skládá z devíti kapitol. V první kapitole je charakterizován právní institut společného jmění manželů a jeho základní rysy. Druhá kapitola je věnována manželským majetkovým vztahům v historickém kontextu, a to od jejich kořenů v římském právu přes jednotlivá období právní úpravy těchto vztahů na území dnešní České republiky.

Ve třetí kapitole je nastíněn rozsah společného jmění a jeho správa v zákonném režimu. Čtvrtá kapitola se zabývá smluvními modifikacemi společného jmění a režimem založeným rozhodnutím soudu. Část této kapitoly je rovněž zaměřena na otázku ochrany třetích osob v souvislosti se společným jměním.

V páté kapitole je pojednáno o možných způsobech zániku společného jmění, a to jak o způsobech zániku společného jmění za trvání manželství, tak o způsobech zániku společného jmění jakožto důsledku zániku manželství.

Šestá kapitola je věnována problematice vypořádání společného jmění. Nejdříve je pojednáno o dohodě o vypořádání společného jmění. Dále se tato kapitola zabývá zákonnou domněnkou vypořádání společného jmění. Následně je nastíněno vypořádání společného jmění v řízení o pozůstalosti. Poslední část této kapitoly se týká obvyklého vybavení rodinné domácnosti.

V sedmé kapitole je analyzováno soudní vypořádání společného jmění. Nejprve jsou uvedeny základní zásady a východiska pro vypořádání. Poté je pojednáno o oceňování společného jmění pro účely vypořádání. Další část této kapitoly se věnuje problematice vypořádání tzv. vnosů z výhradních majetků manželů do společného jmění a naopak, zaměřuje se rovněž na otázku redukce a valorizace vnosů a názorně uvádí správný způsob výpočtu výše vypořadacích podílů manželů po zohlednění vnosů. Nakonec se tato kapitola zabývá odklonem od principu rovnosti podílů manželů při vypořádání a uvádí možné důvody, z jakých lze tuto výjimku aplikovat.

Osmá kapitola obsahuje srovnání současné právní úpravy vypořádání společného jmění s předchozí právní úpravou obsaženou v občanském zákoníku z roku 1964. V deváté kapitole je nastíněna německá a rakouská právní úprava manželských majetkových vztahů, se zaměřením na jejich vypořádání.

Závěr mé práce je takový, že nová právní úprava by měla být doplněna, aby byly vyjasněny dílčí problematické otázky. Do právní úpravy by měly být začleněny některé podstatné zásady vytvořené judikaturou.